

6/1/1  
Projektas

T-1

LLKS

TEISMŲ NUOSTATAI

Atspausdinta ŠAŠ  
Tiražu ... egz.



fw. 202

j  
s  
r  
  
i  
ta  
  
s  
t  
v  
s  
m  
m  
d  
  
k  
i  
s  
t  
  
L  
P  
t

# Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis

## TEISMY NUOSTATAI

### I. Skyrius

#### Teisingumas



1 str. Teisingumas yra viena iš svarbiausiųjų priemonių stiprinti Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis organizacinę tvarką, ginti lietuvių reikalus ir kovoti su lietuvių tautos priešais.

2 str. Dabartiniu, raudonojo teroro, metu itin aštriai iškyla reikalas stiprinti kovą su teisingumo peržengimo faktais.

3w.202  
Tai reikalauja, kad Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis organizacija iš tikrųjų atyžiai ir jautriai žiūrėtų į laisvės kovotojų bei vietos gyventojų pareiškimus ir skundus, nurodančius teisingumo trūkumus bei iškrypimus, kurių pašalinimas padės toliau augti lietuvių tautos laimėjimams laisvos ir nepriklausomos Lietuvos kurimo darbe.

3 str. Teisingumo uždavinys yra užtikrinti, kad laisvės kovotojai bei gyventojai tiksliai ir nenukrypusiai vykdytų Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis nuostatus, instrukcijas bei humaniško taisyklės.

### II. Skyrius

#### Teismų santvarka

4 str. Lietuvos teritorijoje teisingumą vykdo Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis teismai. Vykdydama prižiūri Sąjūdis prokuratura.

5 str. Teismų tikslas ne vien bausti nusikaltėlius, bet taip pat juos pataisyti ir perauklėti.

ti, pagal esamas galimybes.

6 str. Teismai yra vieningi ir visiems laisvės kovotojams bei vietos gyventojams lygūs.

7 str. Teismui skundus bei pareiškimus apie teisingumo peržengimą gali duoti bet kuris laisvės kovotojas, sąjūdiško prokuroras ar bet kuris vietos gyventojas.

8 str. Melagingi skundėjai bei liudytojai yra teismo baudžiami bausme, nurodyta baudžia - muosiuose nuostatuose, pagal melagingo apskun - dymo liudymo pobūdį.

Pastaba: Bylas už melagingus skundus bei liudijimus gali kelti teismas, nu - kentėjęs, prokuroras ar teisma, sudaręs org. vieneto vadas.

9 str. Skunde bei pareiškimė turi būti smul - kiai išdėstytas kaltinamojo nusikaltimas ir da - vini ai bei medžiaga nusikalstamam darbui įrody - ti. Skundas ar pareiškinas skundėjo privalo bū - ti pasirašytas. Nepasirašyti skundai dėmesin ne - imami.

10 str. Skundai bei pareiškimai perduodami Sąjūdiško to org. vieneto vadui, kurio betarpi - nėje vadovybėje yra skundžiamasis laisvės kovo - tojas ar kurio ribose, pagal teritorinį padali - nimą, gyvena skundžiamasis gyventojas.

11 str. Gavęs skundą, ar pareiškimą, ar kitu būdu sužinojęs apie nusikaltimą, turintis tei - sę teisma sudaryti vadas (jei dar nepakanka turi - mų duomenų nusikaltimui nustatyti) skiria vie - ną iš priklausančių laisvės kovotojų pravesti arba pats praveda kvotą. Kvotos metu iškvočia - mas (jei yra galimybės) kaltinamasis ir apklau - siami bylai reikalingas žinias gali suteikti liudytojai.

Jeigu kaltinamasis yra laisvės kovotojas, tai kvotėjas turi būti ne žemesnių teisių už

kaltinamajai.

Kvotējas pravesta kvota pristato vadui, kuris ji paskyrē kvotai pravesti.

12 str. Org. vieneto vadus iš kvotos ar pareikimo duomenų nustato nusikaltimo diduma, pagal kurį kaltinamajam pritaiko atstatinkamą Baudž. nuostatų straipsnį ir tuojaus skiria bylai nagrinėti bei spręsti tris teisėjus (du narius ir vieną pirmininką) ir kaltinimui palaikyti - kaltintoją iš laisvės kvotojų tarpo, nustato teismo posėdžių datą bei vietą ir teismo pirmininkui perduoda bylą su visa medžiaga bei kaltės įrodymo daiktais, jei yra.

13 str. Jei pagal bylos pobūdį teismo sudarymas nepriklauso to org. vieneto vadui kompetencijai pilnai apiforminta byla kartu su visa medžiaga perduodama atstatinkamo org. vieneto vadui pagal priklausomumą.

14 str. Visuose teismuose bylos nagrinėjamos viešai, išskyrus ypatingus atvejus.

15 str. Kaltinamajam užtikrinama gynimosi teisė. Kaltinamasis gali pasirinkti gynėją ar gintis pats, išskyrus nustatytas išimtis.

16 str. Bylos gali būti nagrinėjamos bei sprendžiamos ir už akių, t. y. nedalyvaujant kaltinamajam ar kaltintojui. Tas pareina nuo gyvenimo momento susidariusių aplinkybių bei sąlygų.

17 str. Visuose teismuose bylos nagrinėja bei sprendžia trys teisėjai, kurių vienas pirmininkas ir du nariai.

Pirmininkas atsakingas už bylos nagrinėjimą bei teismo posėdžio pravedimo tvarką. Vienas iš teisėjų (pirmininkas ar narys) su byla susipa-

žįsta prieš teismo posėdį ir teismo posėdyje byla referuoja.

Pastaba: Prieš teismo posėdį su byla gali susipažinti ir šalys (kaltintojas ir kaltinamasis), jei tm netrukdo gyvenimo momento susidariusios aplinkybės ir sąlygos.

18 str. Teisėjais negali būti tie, kurie turi giminystės ryšius, asmeninius ginčus bei artimus santykius su kaltinamuoju.

19 str. Teismų posėdžiai buna ne periodiškai, Teismai sudaromi tik bylą medžiagai atsižadinti.

20 str. Teismų posėdžiuose bylą skaitčius nepibrėžtas. Teismo posėdyje turi būti išspręstos visos bylos, gautos teismą sudarant.

21 str. Teismo sastatas ne nuolatinis: kiekvienam teismo posėdžiui skiriami nauji teisėjai (nariai bei pirmininkas).

22 str. Bylos nagrinėjimo metu, apart teisėją, dalyvauja, išskyrus gyvenimo momento aplinkybes, kaltinimą palaikąs kaltintojas (prokuroras ar org. vienetu vado paskirtas kaltintojas iš kovotojų tarpo), kaltinamasis, kaltinamojo gynėjas, liudytojai bei pašaliniai.

23 str. Bylos sprendimo metu teisėjai (pirmininkas ir du nariai) tariasi atskirai. Kaltintojas bei kiti bylos dalyviai sprendimo pasitarime nedalyvauja ir sprendžiamejo balsu neturi.

24 str. Baigus byla nagrinėti, tuoj padaromas sprendimas ir viešai teismo pirmininko pasakbiama bylos dalyviams.

25 str. Už sąmoningai padarytus bylose neteisingus sprendimus teismo teisėjai yra traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

26 str. Bylos sprendimai daromi Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio vardu, pagal teisėjų daugumą. Pirmininkaujantčio ar bent kurio teisėjo atskira nuomonė bylos sprendime reikšmės neturi. Bylos sprendime privalo pasizvašyti visi trys dalyvavusieji teisėjai, naktarint, kad vienas iš trijų buvo atskiros nuomonės sprendimui.

27 str. Susidarius padėčiai, kad bylos sprendime kiekvienas teisėjas sudaro savo atskirą nuomonę, byla laikoma neišspręsta ir perduodama aukštesniam teismui kartu su motyvomis, atskirai kiekvieno teisėjo paties parašytomis, atskironis nuomonėmis. Aukštesnis teismas privalo šia byla išspręsti. Jo sprendimas galutinis.

28 str. Aukštesniam teismui neišspręstas bylas persiunčia org. vienetu vadas, sudaręs žemesnį teismą.

29 str. Teismas, neradęs kaltinamojo nusikaltimo, nusprendžia kaltinamąjį išteisinti. Bet kuriai šaliai prašant, teismas gali bylos sprendime atidėti, jei bylos nagrinėjimo metu atsiranda naujų aplinkybių, kurios įrodo, kad bet kuri šalis gali pristatyti sekančiam teismo posėdžiui liudytojų ar medžiagos kaltei įrodyti ar paneigti (pateisinti).

30 str. Teismas, radęs kaltinamojo kaltę pilnai įrodytą, nusprendžia kaltinamąjį nubausti bausme, nurodyta baudžiamuosiuose nuostatuose pagal nusikaltimo klasifikaciją.

31 str. Esan t nusikalstamam darbui prie lengvinančių - švelninančių aplinkybių, teismas gali nuspręsti kaltinamąjį nubausti lygtinai, išskiriant mirties bausmę.

Vienų metų bėgyje nubaustajam vėl pakarto jus ši ar panašų nusikaltimą, jam priskaitoma ir lygtinoji bausmė.

32 str. Teismų sprendimai, išskyrus numatytas išimtis, bet kurios šalies laike trijų dienų gali būti apskysti aukštesniam teismui.

Aukštesnio teismo sprendimai galutinai.

33 str. Aukštesnis teismas, nagrinėdamas skundus, tikrina žemesnio teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą pagal byloje esančią ir šalių pristatytą medžiagą.

34 str. Esant teismo sprendimui, galutinam, nubaustasis, išskiriant numatytas išimtis, gali laike trijų dienų paduoti malonės prašymą Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos Prezidiumo Pirmininkui.

35 str. Išspręsta byla su sprendimu grąžinama teisme sudariusiam org. vieneto vadui, kuris sprendimą tvirtina ir jam įsiteisėjus vykdo.

### III. Skyrius

#### Teismai

36 str. Lietuvos teritorijoje teisingumą vykdo Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio šie teismai:

a) Brolių Teismas, b) Organizacinis Teismas, c) Karo Lauko Teismas.

#### A. Brolių Teismas

37 str. Brolių Teismas nagrinėja ir sprendžia laisvės kovotojų: prt. jaun. vadų, prt. eilinių, talkininkų ir būviulių bylas, kuriose už nusikaltimus taikomos šios bausmės:

- a) pašeminimas pareigoje,
- b) perkėlimas į kitą org. vieneta ir
- c) viešas papėikimas.

38. str. Brolių Teismas sudaromas tėvunijos ar rinktinės vado įsakymu, jo priklausantiems laisvės kovotojams.

39 str. Brolių Teismo Sastatas:

- a) prt. jaun. vadų bylose - teismo pirmininkas (vyr. ar jaun. vadas) ir naris (abu jaun. vada);
- b) prt. eilinių, talkininkų ir bičūnų bylose - teismo pirmininkas (vyr. ar jaun. vadas ir eilinis);
- c) kaltintojas - vyr. ar jaun. vadas.

40 str. Kaltinamajam leidžiama pasirinkti gynėję arba pačiam gintis.

41 str. Bylos nagrinėjimė metu pasiškėjus, kad kaltinamasis turi būti nubaustas didesne bausme negu numatyta Brolių Teismo kompetencijoje, Brolių Teismas nusprendžia bylą perduoti aukštesniajam (Organizaciniam) vadui.

42 str. Brolių Teismo sprendimui bet kurios šalies gali būti apskųsti organizaciniam teismui laiko 3 dieny.

43 str. Teismo sprendimą tvirtina ir sprendimui įsiteisėjus, įsakyma duoda ji vykdyti teisma sudaręs org. vieneto vadas. Jis gali gražinti bylą teismui perspręsti iš naujo.

### B. Organizacinis Teismas

44 str. Organizacinis Teismas nagrinėja ir sprendžia laisvės kovotojų: prt. vyr. vadų, prt. jaun. vadų, prt. eilinių, talkininkų, bičūnų, visas bylas, kuriose už nusikaltimus taikomos šios bausmės:

- a) mirties bausmė;
- b) pašalinimas iš Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (be teisės vėl kada

- grižti);
- c) Lietuvas Laisvės Kovos Sąjūdžio atžymėjimų (garbės ženklų), laipsnio ir garbės vardo atėmimus;
- d) pažeminimas pareigose ir
- e) perkėlimas į kitą org. vieneta.

Be to, Organizacinis Teismas nagrinėja ir sprendžia:

- a) skundus, nepatenkintu Brėlių Teismo sprendimu;
- b) Brėlių Teismo neišspręstas bylas dėl teisėjų atskirų nuomonių.

45 str. Organizacinio Teismo sprendimai galutini, todėl bylos turi būti išspręstos.

46. Organizacinis Teismas sudaromas apygardos vado ar srities vado, ar Sąjūdžio Tarybos Prezidiumo Pirmininko įsakymu.

47 str. Organizacinio Teismo sastatas:

- a) vyr. vadų bylose - teismo pirmininkas (vyr. vadas) ir nariai (abu vyr. vadai);
- b) jaun. vadų bylose - teismo pirmininkas (vyr. vadas) ir nariai (abu jaun. vadai);
- c) kaltintoju - prokuroras arba vyr, vadas;
- d) prt. eilinių, talkininkų ir bičiulių bylose - teismo pirmininkas (vyr. vadas arba jaun. vadas) ir nariai (vienas jaun. vadas ir antras eilinis)

48 str. Kaltinamajam leidžiama pasirinkti gynėjas ar gintis pačiam.

49 str. Bylos nagrinėjimo metu padėkėjus, kad byla priklausė ne Organizaciniam Teismui, o Brėlių Teismui, Organizacinis Teismas bylą išsprendžia. Jo sprendimai teisėtini ir galutini.

50 str. Esant galimybėms, nubautasis gali laike 3 dienas paduoti malonės prašymą Sąjūdžio

Tarybos Prezidiumo pirmininkui.

51 str. Teismo sprendimą tvirtina ir, sprendimui įsiteisėjus, įsakymą duoda jį vykdyti teis-  
me, sudaręs org. vienetą vadą. Jis gali gra-  
žinti bylą teismui spręsti iš naujo. Tačiau  
gražindamas bylą nurodo gražinimo priežastis.  
Perspręstos bylos sprendimą tvirtina ir įsako  
vykdyti .

### C. Karo Lauko Teismas

52 str. Karo Lauko Teismas nagrinėja ir  
sprendžia klasifikacijų visų laisvės kovoto-  
jų bei vietos gyventojų bylas, kuriose nusikal-  
timai turi ryšį su Lietuvos tautos išsilais-  
vinimo siekiu bei Lietuvos Laisvės Kovos Se-  
jūdžio išdavimu priešui (okupacinės valdžios  
organams) ir ypatingais atvejais už didelius  
kriminalinius nusikaltimus, kai aplinkybės  
reikalauja nedelsiant veikti, o nusikaltimas  
yra aiškus ir reikalauja didelio tardymo.

53 str. Karo Lauko Teismo bausmės:

- a) mirties bausmė,
- b) išėjimas ir
- c) turto konfiskavimas.

Pastaba: Karo Lauko Teismo išėjimas laiko-  
mas aukštesne bausme už atitinka-  
ma org. vienetą vadą išėjimą. Nu-  
baustajam vėl pakartojus nusikalti-  
mą, už kurį jis turėtų būti nu-  
baustas išėjimu, Karo Lauko Teis-  
mas jau taiko mirties bausmę.

54 str. Karo Lauko Teismas normaliai sudaro-  
mas tėvinijos ar aukštesnio organizacinio vie-  
neto vado ( o ypatingais atvejais, kai aplinky-

bēs reikalauja nedelsiant veikti) ir burio ar skyriaus vado įsakymu.

55 str. Karo Lauko Teismo sastatas:

a) teismo pirmininkas (vyr. ar jaunė vadas) ir nariai - abu bet kuriuose pareigose.

Pastaba: Karo Lauko Teisme kaltinimą palai-ko vienas iš teisėjų, o antras teisėjas lieka teismo sekretoriaus pareigas (suraso posėdžio protokola).

56 str. Kaltinamajam turėti gynėja neleidžiama.

57 str. Prieš teismo posėdį kaltinamajam susipažinti su byla neleidžiama.

58 str. Byla gali būti nagrinėjama ir sprendžiama ir už akių (kaltinamajam nedalyvaujant). Vėliau nuteistąjį sušmus, jis išardomas ir jei pasirodytų, kad sprendimas padarytas vadovaujantis klaidin gomis žiniomis, teismo sprendimas panaikinamas.

Pastaba: Visais atvejais nuteistajam vykdomi sprendimai skelbiami.

59 str. Nubaustajam paduoti malonės prašymą neleidžiama.

60 str. Laisvės kovotojų, talkininkų ir bičiulių bylų nagrinėjimo metu padėkėjus, kad už ją nusikaltima mirties bausmė netaikoma, ją byla perduodama spręsti Organizaciniam Teismui.

61 str. Karo Lauko Teismo sprendimai galutiniai.

62 str. Teismo sprendimą tvirtina ir sprendimui išiteisėjus, įsakymą duoda įvykdyti teisma sudaręs org. vieneto vadas.

Sprendimas išiteisėja, ji patvirtinus.

## IV. Skyrius

### Prokuratūra

#### a. Uždavinys

63 s. tr. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Prokuratūros uždavinys yra stiprinti Lietuvos teritorijoje teisingumą, prižiūrėti jų vykdymą ir neleisti toleruoti nukrypimams bei trukumams, kuriais kenkiama Sąjūdžiui bei lietuvių tautai.

#### b. Santvarka

64 str. Sąjūdžio Prokuratūros priešakyje yra vyr. prokuroras (Sąjūdžio vadovybėje), kuri renka Sąjūdžio Tarybos Prezidiumas iš jo pirmininko pasiūlytų kandidatų.

65 str. Stamb. org. vienetuose pradedant apygarda, taip pat renkami po viena prokurora. Renka jų org. vienetų tarybos iš org. vnt. vado pasiūlytų kandidatų tarpo.

66 str. Sąjūdžio vyr. prokuroras betarpiškai klausia ir atsakingas už savo veiklą Sąjūdžio Tarybos Prezidiumui.

Org. vienetų prokuroras betarpiškai priklauso ir atsakingas už savo darbą aukštesnio org. vienete prokurorui ir tarpiškai - Sąjūdžio vyr. prokurorui.

#### c. Įpareigojimai

67 str. Prokurorai pareigina:

a) prižiūrėti, kad Sąjūdžio org. vienetų vadų tarybų ir visų kitų Sąjūdžio pareigūnų išskaitai bei instrukcijos neprieštarausią Sąjūdžio bendriems nuostatomis ir kt.;

- b) seksti, kad Sąjūdžio teismai teisylingai ir vienodai taikytų Baudžiamųjų nuostatų bausmes pagal nusikal-timo dydį;
- c) kelti baud. bylas ar reikalauti iš statinkamų org. vienetų vadų nusikal-tėlius atiduoti teismui;
- d) palaikyti kaltinimus Sąjūdžio teis-muose;
- e) registruoti ir rinkti kaltinimo me-džiagą nusikaltėlių, kurių šiuo metu nėra galimybės statinkamai nubausti, kad atstodius Lietuvos Nepriklausomybę būtų duomenų juos patraukti at-sakomybėn.

68 str. Prokuratūros teisės:

- a) prokuroras turi teisę prižiūrėti teis-mo bei tardymo bylas bet kurioje pro-cesso stađijoje, taip pat ir baigtą-sias bylas;
- b) užprotestuoti teismo neteislingus nu-tarimus ir sustabdyti jų vykdymą, kad byla būtų iš naujo peržiūrima;
- c) teikiant reikiamų nurodymų bylą ty-rimo organams.

69 str. Sąjūdžio org. vieneto vadai bei ki-ti Sąjūdžio pareigūnai prokurorui reikalaujant, turi teikti reikalingas žinias ir paaiškinimus, liečiančius prokuroro veiklą.

70 str. Prokuroras veikia jam pavestose org. vieneto ribose. Žemesnio org. vieneto prokuro-ras negali veikti aukštesnio org. vieneto ri-bose.

71 str. Esant galimybei, Sąjūdžio vyr. va-das prokuroras šaukia prokurorų pasitarimą pro-

kurorinio darbo klausimams svarstyti bei atskirų prokurorų veiklai patikrinti.

Bendra pastaba: Dėl kurių nors priežasčių nesant išrinkto prokuroro, jo pareigas atlieka atatinamo org. vienetu vadas.



Kvotos pavyzdys

K v o t a

50.05.12 aš, Neptūno TVV S m i l g a, ŠRNV įsakymu, raštu Nr. (žodžiu), vedžiau kvote apie Margio Tv prt. Š u k ė s pakartotinį girtavimą, kaime kėlino triukšmo ir panetiną savo automato.

Kvočiamas kaltinamasis prt. Šukė 25 m., Sąjūdį nuo 47.07.23, prisiekęs, su Sąjūdžio statutais susipažinęs BT už pakartotinį girtavimą, perkėliau į kitą org. vieneta - parodė:

50.05.07. grv. Špoko buvau siūstas patikrinti pašto dėžutę. Išėjęs į kaimą užėjau pas gyventoją X pavakarėniam. Šeimininkas prie vakarienės pasiūlė "alinuką" ..... ir t.t. (surašomi kvočiamąjo parodymai).....

Daugiau nurodymų neturiu, parodymas man perrašytas ir teisingas.

Š u k ė  
(kvočiamąjo parašas)

Kvočiamas: S m i l g a  
(kvočėjo parašas)

- Apklaustas liudytojas pbl. I (čia galima įrašyti sugalvota slaptavardį) - parodė:

50.05.07. vakare, pas mane atėjo prt. Šukė ir pasiprašė vakarienės. Be to, sakėsi, kad jam skauda vidurius. Aš atnešiau "alinuką" ..... ir t.t. ....

sl  
to  
kan  
nat  
Dob  
tyt  
202  
patl  
Griž  
....  
....

Daugiau parodymų neturiu, parodymas man perskaitytas ir teisingas.

(apklaust. parašas)

Kvočian:

(kvotėjo parašas)

Apklaustasis liudytojas Margio Tv  
GrV Špokas - parodė:

50.05.07. Prt. Šukę siunčiau patikrinti pašto dėžutę. Prt. Šukę išvyko temstant. Grįžo sekančios dienos rytą visiškai girtas ir be automato. Stovykloje prisikabino prie prt. sargybinių, Dobilo.....ir t.t.

Daugiau parodymų neturiu, parodymas perskaitytas ir teisingas.

(liud. parašas)

Kvočian:

( parašas)

50.05.13

Apklaustasis liudytojas Margis Tv  
prt. Dobilas - parodė:

50.05.07 grV prt. Špokas siuntė prt. Šukę patikrinti pašto dėžutę. Prt. Šukę išvyko vakare. Grįžo sekančios dienos rytą ir be automato.....ir t.t. ....

202



Daugiau parodymų neturiu - parodymas man perskaitytas ir teisingas.

(lindyt. parašas)

Kvočiau: \_\_\_\_\_  
(parašas)

50.05.07

Papildomai paklaustas prt. kaltinamasis šukė - parodė:

(Čia surašoma tik ta, ka pirmame parodyme buvo paslėpas, o papildomai paklaustas prisipažino).....

Daugiau parodymų neturiu, parodymas man perskaitytas ir teisingas.

(parašas)

Kvočiau: \_\_\_\_\_  
50.05.07 (parašas)

Kvotos išvada

Aš, Neptūno Tv vedas S m i l g a, vedamas kvote dėl prt. šukės papildyto nusikaltimo patyriau ir susidariau nuomone, kad .....

.....ir.t.t.....  
(Čia kvotėjas surašo ka jis pastebėjo vedamas kvote ir iš to, kokios jo išvados)...

Kvota vedžiau:  
50.05.15

S m i l g a  
(parašas)

Pastaba: I. Kvotos lapai nenumerojami.

Pastaba: II: Gerai raštingas liudytojas parodyma gali parašyti savo ranka. Jam duodami tik klausimai.

P a v y z d y s

P a r o d y m a s

50.05.12 aš, Margio Tv vadas, T i g r a s paklaustas Neptūno Tv vado S m i l g o s, byloje prt. Š u k ė s - parodau:

(čia surašoma v i s k a s, kas žinoma kaltinamoje byloje).....

Parodyma rašau savo ranka.

T i g r a s  
(parašas)

Sprendimo pavyzdys

Organizacinis Teismas

S p r e n d i m a s

1950 m. gegužės 15 d. Organizacinis Teismas, skirtas Kąp vado, raštu Nr. 7 (žodžiu), iš pirmininko, ŠRNV B e r ž o ir narių: V y č i o tv vado ir K i e č i o ir Br vado R o p ė s nagrinėjo Margio Tv prt. Š u k ė s, kaltinamo pagal Baudžiamųjų nuostatų 145 str., byla ir rado:

Kaltinamasis Š u k ė 25 m. amžiaus, Sąjūdyje nuo 1948 m. liepos mėn., BT už pakartotiną girtuokliavimą; 1950 m. gegužės 7 d. kaime vėl prisigėrė degtinės, girtas bereikalingai šaudė, grįždamas į stovyklą pametė jam įtikėtą automatą, kuris pateko priešui. Kaltinamasis Š u k ė prisipažino kaltu tik ginklo pametimo, o kad jis girtas kaime bereikalinga i šaudė, kaltu neprisipažino.

Teismas, susipažinęs su kvotos duomenimis, apklausęs liudytojus ir išklausęs kaltinamojo, gynėjo ir kaltintojo, rado kaltinamąjį Šuką kaltu ir pagal Baud. nuostatų 145 str. bei pagal Baud. nuostatų 147 str.

Lietuvos "Aisvės Kovos Sąjūdžio" vardu teismas kaltinamąjį Šuką, nusikaltusį pagal LKS Baudžiamųjų nuostatų 147 str., nusprendė nubausti pašalinimu iš Sąjūdžio (be teisės vėl kada grįžti), atimant visus ginklus.

Teismo pirmininkas: B e r ž a s  
nariai: K i e č i o  
R o p ė

Pastaba: Jeigu kaltinamasis teismo posėdyje nedalyvavo, tuomet sprendime teksto apačioje virš teisėjo parašo prirašoma - "Sprendimas padarytas už akių".

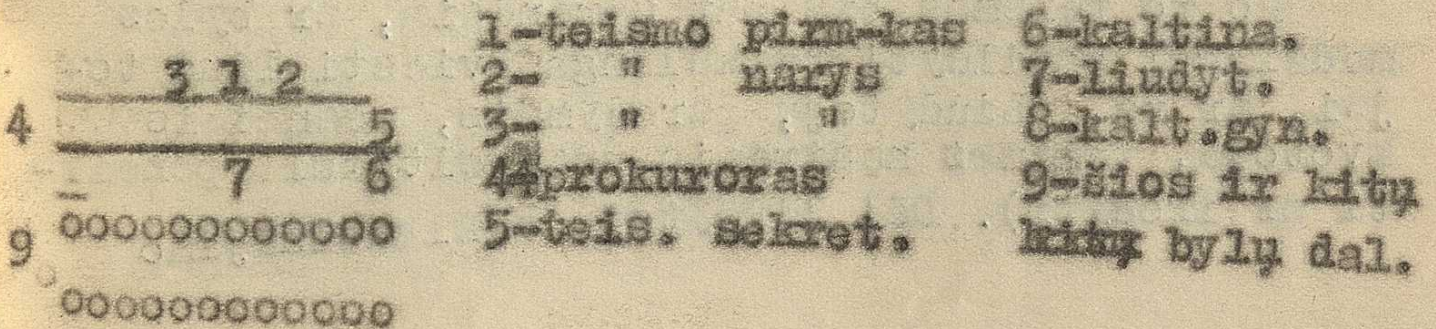
Teismo posėdžio procedūra

Į parinkta teismo posėdžiui patalpa ar vieta atvyksta teisėjai (teismo pirmininkas ir du nariai). Kartu atvyksta prokuroras - kaltintojo ir teismo sekretorius, jei yra. (Nesant teismo sekretoriaus, teismo tardymo protokola surašo vienas teisėjų). Teismo pirmininkas skelbia, kad teismo posėdis atidarytas.

Sėdasi už stalo (pirmininkas vidury, nariai iš šalių) priešais toje patalpoje ar vietoje esančius teismo posėdžio dalyvius. Stalo galuose sėda: iš kairės prokuroras ar kaltintojas, iš dešinės - teismo sekretorius.

Teismo pirmininkas praneša, kad bus nagrinėjamas (kieno - pavardė, vardas ar slapyvardis) byla, kurioje kaltinamasis pagal Baudž. nuostata (nurodo str. nr.).

Šioje byloje kaltinamasis ir jo gynėjas vyksta prie teisėjų stalo ir stoja ar sėda prieš teisėjus iš dešinės pusės.



Teismo sekretorius posėdžio protokole atžymi dalyvaujančių šalių pavardes, jei yra (prokuroro-kaltintojo ir kaltinamojo gūbja). Be to, teismo sekretorius praneša apie esančius bei nestvykusius liudytojus.

Teismo pirmininkas prašo šios bylos liudytojus, jei yra, laikinai apleisti teismo posėdžio patalpas (liudytojas negali žinoti bylos turinio) iki reikalui esant bus pakviesti. Po to išdėstoma byla. Byla išdėsto - referuoja iš anksto numatytas vienas iš teisėjų, kuris turėjo prisipažinti prieš teismo posėdį. Baigus referuoti, žodis suteikiamas prokurorui. Prokuroras ar kaltintojas turi konkrečiai išsitariti ar palaiko kaltinimą ar skundą, ar atsisako kaltinti. Kartoti tas pačias mintis, kurioje yra skunda (byloje) kaltintojui - prokurorui teismo pirmininkas gali neleisti. Leidžia iš naujo kelti davinias, turinčius su byla ryšius ir jei reikės. Po to žodis suteikiamas kaltinamajam ar jo gynėjui. Kaltinamasis ar jo gynėjas savo kalboje turi aiškiai pasisakyti, ar prisipažįsta kaltais, ar ne. Teismo sekretorius privalo pažymėti teismo posėdžio protokole apie kaltinamojo prisipažinimą ar neprisipažinimą kaltu ir bylai svarbesnius pateiktus šalių argumentus. Kaltinamasis posėdžio protokole po savo pareiškimais tuoja u pasirašo.

Po to teismas čia pat sprendžia, ar bylos medžiagai papildyti reikalinga kvieisti liudytojai, ar ne. (Liudytojų parodymais, esančiais kvotoje, teismas nesiremia nusikaltimui paneikinti ar įrodyti). Dėl liudytojų apklausinėjimo

teismas atsižvelgia į šalių pageidavimus. Nutar-  
rus liudytojų klausti, kviečia juos. Kviečia po  
viena. Prieš pradėdant liudytoją klausti, teismo  
pirmininkas įspėja liudytoją, kad liudytojas turi  
sąžinai, nes už melagingą parodymą bus baudžiamas  
atitinkama bausme. (Šalių pareiškimais, nusikal-  
stamam darbui įrodyti ar paneigti, teismas nesiri-  
emia, todėl šalys už neteisėtus savo pareiški-  
mus neatsakingos).

Liudytoje klausinėja teismo pirmininkas. Liu-  
dytojas papildomai gali klausti teisėjų bei šalys,  
gavę teismo pirmininko sutikimą. Po to, ta pačia  
tvarka klausinėjami likusieji liudininkai. Liudy-  
tojo parodymai rašomi posėdžio protokole, kuriame  
liudytojas po savo parodymo turi pasirašyti. Į  
protokolą reikia vengti rašyti liudytojų neesmin-  
gus bei nereikalingus pareiškimus bei parodymus.

Apklausus liudytoją, teismo pirmininkas su-  
teikia žodį šalims savo išvadoms bei pageidavi-  
mams išreikšti.

Reikia imti dėmesį, kad teismo posėdyje du  
asmenys vienu kartu nekalba. Taip, kad vienai  
daliai kalbant, antroji - netrukdo. Pirmajai kal-  
bėti pabaigus, suteikiamas žodis antrajai. Šalių  
ginčai vadinami replikomis. Replikos gali būti  
ilgos ir trumpos. Tas priklauso nuo teismo pir-  
mininko nužiūros. Jeigu įneša replikos bylai vis  
naujų reikšmingų davinų, teismo pirmininkas lei-  
džia ilgiau tęsti, jeigu jos bylai nereikšmingos,  
baigia jas.

Replikas baigus žodis suteikiamas kaltint oju  
-prokurorui, kuris esančiais byloje daviniais  
irodinėja teismui kaltinamojo ir siūlo teismui nu-  
bauoti kaltinamąjį jo nurodoma bausme. Po to teis-

mo klausia kaltinamąjį, ką jis pageidautų sprendimo atžvilgiu. Kaltinamasis paprastai prašo išteisinti ar bausmą sušvelninti ar bylą atidėti dėl pristatymo kaltei paneigti reikalingą medžiagą. Šis pareiškimas taip pat rašomas protokole, po to kaltinamasis pasirašo.

Teismo posėdžio metu šalių ginčai ir liudytojų apklausinėjimas vadinamas teismo tardymu.

Po kaltinamojo paskutinio žodžio pareiškimo teismo pirmininkas skelbia teismo tardymą baigtu ir teismas (visi trys teisėjai) eina į atskirą kambarį (jei toks yra), o jei ne, tai teismo posėdžio patalpas visi apleidžia, palieka tik teisėjai) pasitarti ir padaryti bylos sprendimą (sprendimą rašo vienas iš teisėjų). Padarius sprendimą teismas vėl grįžta į teismo patalpas. (arba pakviečiami visi bylos dalyviai), kur teismo pirmininkas skelbia sprendimo tekstą. Sprendimas išklausomas teisėjams ir visiems dalyviams atsistojus. Tuo laikoma byla išspręsta. Jei yra, pradedama svarstyti nauja byla.

---

Tiek prokuroro, tiek kaltintojo funkcijos yra vienodos. Todėl, nesant teismo posėdyje prokuroro, jo funkcijas atlieka kaltintojas, nesant kaltintojo – prokuroras.

---

Teismo pirmininkas posėdžio metu daro įspėjimus teismo posėdžio dalyviams, nesilaikantiems rimties ir posėdžio procedūros. Neklausančius įspėjimo baudžia atstatinkama bausme (pav.: pašalina iš teismo posėdžio patalpos, atima kalbėjimo teisę ir panašiai).

Tarp teisėjų ginčų būti negali, nes tai kenkia teismo orumui. Ginčai gali būti tik bylos sprendimo metu iki nurodoma vieninga nuomonė

bylos sprendimui.

Teismo posėdžio metu saugumui užtikrinti turi būti paskirta speciali saugumo komanda, kurios vadas vykdo visus teismo pirmininko įsakymus.

Teismo posėdžio procedūroje minimas teismo sekretorius, tačiau, mūsų partizaninėse sąlygose šias pareigas dažnai teks atlikti vienam iš teismo narių (teisėjui).

Teismo tardymo protokolas yra tas pat, kas ir teismo protokolas. Protokolą pasirašo tik sekretorius.

Jeigu kaltinamasis yra nubaudžiamas mirties bausme, tai jam teismo sprendimą įvykdžius, apie tai atžymima sprendime. Atžymėjimą padaro sprendimą vykdančias vadas ir pasirašo.

Teismo išspręstos bylos turinys: Teismo sprendimas, prie jo pridedamas teismo posėdžio protokolas, raštas apie sudarymą teismo, kaltinamasis aktas (rezoliucija ant pristatytos kvotos su nurodytu baudž. nuostatų str. pagal kuri kaltinamasis atiduotas teismui), kvota, skundas, pareiškimas, kurių buvo pradėta byla ir liudytojų sąrašas.

Okupacinės valdžios pareigūnai ir visi tie, kurie su ginklu kovoja prieš LDKS organizacija,

ir ginkluoti vykdo okupacinės valdžios įsakymus bei terorizuoja Lietuvos gyventojus, ir tie, kurie iš okupanto yra paėmę ginklus tarimui kolchozų apsaugai, juos nuginkluojant priešinasi, naikinami vietoje (kaip priešas fronte) be teis-  
mo. Tuo atveju reikia naštu, smulkiainišdėstyti įvyki, pranešti savo tiesioginiam viršininkui.

000

Nuteistų laisvės kovotojų - partizanų, tal-  
kininkų ir bičiulių teismų sprendimai skelbiami org. vienetų leidžiamuose įsakymuose, prie ku-  
rių teismai buvo sudaryti.

000

BYLŲ LAIKYMAS IR SAUGOJIMAS

Rinktinės apintyje teismų išspręstos bylos laikomos, tvarkomos ir saugomos Rn štabe. Ginkštesniųjų vadų, negu Rn vadų, įsakymų sudarytų teismų bylos laikomos atitinkamo vado org. vieneto štabe.

Vienas iš štabo pareigūnų pavedama teism o bylų tvarkymas ir saugojimas, ir, reikalui esant, šis pareigūnas teismo posėdžiuose sekretoriauja.

000

## F U R I N Y S

1. Teisingumas .....	1 psl.
2. Teismų santvarka .....	1 "
3. Brolių Teismas .....	6 "
4. Organizacinis Teismas .....	7 "
5. Karo Lauko Teismas .....	9 "
6. Prokuratūra .....	11 "

## P r i e d ė l i a i

1. Kvotos pavyzdys .....	16 psl.
2. Parodymo pavyzdys .....	19 "
3. Sprendimo pavyzdys .....	20 "
4. Teismo posėdžio procedūra .....	21 "
5. Įvairūs paaiškinimai .....	24 "
6. Bylą laikymas ir saugojimas .....	26 "